Obecz Lhota pod Horzicz Kama
Obecz Augerdecz
Obecz Swetla

Lhotecký Občasník

Nepravidelná tiskovina o životě v naší obci | ročník 3 | jaro 2020 | číslo 6

O obsahu a charakteru

Občasník vyjadřuje pouze skutečnosti a informace získané na reálném základě. Mapuje události v obci a jejího blízkého okolí. Je apolitický a maximálně vyvážený. Neobsahuje žádnou reklamu a nikdy nebude. Je nedílnou přílohou kroniky obce. Obsah lze volně šířit a citovat za předpokladu, že bude uveden zdroj a autor.

Malé ohlédnutí za loňským čertím rejem
Strana 2

Citace z obecních kronik o polární záři. Tip na procházku ke mlýnu v Lečském údolí
Strana 3

Tradiční setkání seniorů v hospodě pod Větrníkem
Strana 4-5

Připomínka povinnosti očipovat svého psa
Strana 5

Ve Lhotě byl založen další spolek - Hitball

Další medailonek z galerie slavných rodáků ze Lhoty a blízkého okolí
Strana 6

Krátce z mysliveckého plesu
Strana 7

Další díl z rubriky o místopisných názvech
Strana 8

Drobné zprávy z Obecního úřadu

VII. zasedání Zastupitelstva obce proběhlo 17. prosince 2019 a nejdůležitějším bodem bylo samozřejmě schválení rozpočtu pro následující rok. Taktéž byly řešeny žádosti obou našich spolků o příspěvek na činnost v následujícím roce. Tradičně ZO schválilo podporu Sdružení zdravotně postižených z České Skalice, nebo i fungování místní prodejny potravin. Dále ZO řešilo věcné břemeno pro kabelové vedení nízkého napětí ve Světlé, které se bude co nevidět rekonstruovat a bude umístěno pod zem. Poté po prodiskutování dalších drobností si zastupitelé popřáli příjemné prožití Vánoc s pevným vykročením do letošního roku 2020.

VIII. setkání Zastupitelstva obce se konalo jen těsně před omezujícími opatřeními Vlády ČR, proběhlo naprosto bez omezení a podle všech regulí. Na programu nebyly zásadní záležitosti, jen bych vyzdvihl jednání o postupu v přípravě na největší investici Obce za poslední desetiletí. Je to vybudování chodníků po celé vesnici. Rozhodlo se už v samotném počátku, že se začne v Újezdci. Na zasedání jsme konzultovali výběrové řízení na projekt, protože až poté můžeme vypsat samotné výběrové řízení na zhotovitele díla. Byli bychom velmi rádi, kdyby se započalo se stavbou ještě letos, aby právě ta první část byla příští rok dokončena. Mapku s plánem stavby Vám přineseme v následujícím vydání Občasníku.
Dále byl na osmém zasedání ZO projednán stav v oblasti realizace instalace průjezdového radaru taktéž do Újezdce a další drobné žádosti a potřeby jednotlivých občanů.

Velikonoční dekorace u obecního krámku paní Vítové

Velikonoce netradičně

Letošní velikonoční svátky byly pro většinu z nás velmi specifické. Okolnosti si vyžádaly, abychom se obešli bez tradiční koledy. Nic naplat, vynahradíme si to za rok. Díky patří všem, kteří dodržují nařízená pravidla a snad se epidemie zbavíme co nejdříve. Na první straně tohoto vydání Občasníku mám pro Vás pár jarních velikonočních obrázků, ve zbytku tiskoviny se ale ještě vrátíme jak ke konci minulého roku, tak i zase na samotný začátek roku letošního.

Starostenský zajíček a koník...

...a také Šafránků výzdoba u někdejší kovárny

Vpravo pak zajdové v Újezdci u Hartmanů (ml.)

Tradiční mikulášská nadílka s čertím rejem

První prosincový den minulého roku byl tím dnem, kdy se sál hospody pod Větrníkem zaplnil dětmi a jejich rodiči, aby se nechali „přepadnout“ pekelníky s jejich velitelem Mikulášem a vlídným andělem. Jako každý rok předčítal Mikuláš z obrovské knihy hříchů všechny dětské prohřešky. Tak, jako každý rok, slyšel anděl sliby o nápravě hříšníků a tak, jako každý rok, jim uvěřil. Spolu s Mikulášem to potvrdili i tím, že každému dítku věnovali balíček dobrot z nebeské spižírny.

Sem-tam slzičky, odvážné přednesy básniček i nápěvy písniček, to všechno se mísilo s blekotáním a řinčením čertích řetězů. Musím poznamenat, že se letos nikdo do pytle nevešel. Znamená to patrně, že nemáme žádné nezbedy hodných pekla.

Mikulášská nadílka je jednou z krásných příležitostí setkat se se všemi dětmi, se sousedy. Považte, že se scházíme v místech, kde se po desetiletí scházeli i naši dědové, pradědové, babičky i prababičky....

Citace z obecních kronik

Vrtochy počasí letošní zimy mě inspirovaly k výběru pravidelného citování našich starých pamětních knih. Zde je plný přepis z kroniky divadelního spolku Ratibor, který zde před sto lety působil. Velice zajímavé je, že kronikář Jaroslav Vejnar poměrně kvalitně, na tehdejší dobu, vysvětlil princip polární záře, která v lednu v roce 1938 oslnila naši vesnici.

Vzácný úkaz za mnoho let opět viděn.

V úterý dne 25. ledna 1938 bylo viděti o 8 hod. večer záři, která byla tak rozšířena, že myšleno, že hoří v blízkém okolí celá vesnice. Činěny různé dohady, co ona záře znamená. Vysvětlení toho úkazu podala Lidová hvězdárna „Štefánikova" na Petříně, což psaly druhý den různé časopisy, které vysvětlení hvězdárny vypisují. Byla to polární záře, jež se šířila od západu k východu a dosahovala zenitu. Záření trvalo téměř celou hodinu. Jde o vzácný úkaz pozorovaný u nás jen zřídka, zejména pak v takové intenzitě jako tento den. Polární záření je obvyklé kolem magnetických pólů a zvláště tehdy, když je Slunce rozbouřeno. Takové období prudkého kolísání sluneční teploty nastává přibližně za jedenáct let. Letos je právě slunce silně rozbouřeno. Elektrony, částečky sluneční, zalétají až do naší atmosféry, bombardují ve výši 80 až 120 km molekuly našeho vzduchu a způsobují tak polární záření. Tím se stalo, že včera pozorovalo mnoho lidí s úžasem krásu polární záře ve střední Evropě…

Naše krásná zkoutí aneb tip na procházku

Tajemné místo zastrčené až za meandry Válovického potoka. Tam je Trnovského mlýn. Dnes asi bude známější název Volfův mlýn. Patří do Miskolez, ale napají ho vody od nás – jak z Újezdce (Válovický potok), tak z Haráčku (Větrnický potok). Tedy napájely. Náhon už dávno v několika místech přerušila eroze, zásypy a vývraty. Stavidlo z Válovického potoka je již jen v náznaku…

Pro pěší z Újezdce je to krásná procházka lesem z Dlouhé Vody, pro lhotecké je potřeba sejít za hřištěm U Borovice dolů ke kapličce pod Větrníkem. Po ceste k Miskolezům se za mostkem u tábora dáme hned vlevo a polňačkou dojdeme až ke zmíněnému mlýnu. Hezčí, romantičtější a zajímavější je cesta od kapličky po lukách podél Větrnického potoka okolo soutoku s Válovickým právě u tábora, dále po nivách až ke mlýnu. Tušili jste, že je tam na levé straně potoka vysoká nádherná skála? Cílem je tedy bývalý mlýn.

A teď trošku historie podle Vodní knihy ze Státního okresního archivu v Trutnově: Víme, že už v roce 1774 zde působil mlynář Mathias Schrutek. Po jeho smrti v roce 1799 jej převzal jeho syn Josef, který záhy (r. 1806) umírá ve věku 29 let na horkost. Dalším mlynářem byl pak Shrutek Antonín, jehož rodinný vztah s předchozím je neznámý. Roku 1809 si Augustin Müller vzal Franzisku, vdovu po Josefovi Schrutkovi (zemřela r. 1838 ve věku 54 let). Augustin Müller je v dokumentech jako majitel psán ještě v roce 1840. Poté se evidence ztrácí do roku 1921. Ve mlýně bydleli mlynář Václav Trnovský s manželkou Ludmilou, Ladislav Rejchrt - mlynářský učeň, Josef Volf - mlynářský učeň, Františka Kadaníková – služebná. Dalším známým majitelem byl pak Theodor Kricnar. Nyní je v držení zahraničních majitelů, před nimiž si pamatujeme rozporuplného pana F. Volfa (vyvlastněné majetky v Ratobořicích).

Posezení našich seniorů tradičně na Větrníku

Stále jsme slovem i obrazem v restauraci Větrník, ale tentokráte o dvanáct dní později, než jsme tancovali u pekelného ohníčku... Na závěr roku myslí Obec na naše seniory a vždy pro ně uchystá předvánoční setkání. Vždyť se znají navzájem více než půlstoletí, mnozí i o desítky let déle, na stáří už ale nemají tolik možností se potkávat. I tohle je cesta, aby si popovídali, potěšili se a i o nějaký další příjemný zážitek byli bohatší. Zastupitelstvo bylo také přítomno. Uchystalo pro ně drobné dárečky v podobě kalendáře s obrázky Lhoty, Újezdce i Světlé ve všech ročních období. Ještě k tomu kilo medu přímo od včelaře ve sklenici s logem obce a další drobnosti, vše do „obecní“ taštičky uložené. Jistě se ptáte, jakým programem byla tato chvíle vyplněna letos. Kromě historické přednášky obecního kronikáře to bylo vystoupení skupinky orientálních tanečnic Šaríza z České Skalice. Tři dámy v pestrobarevných úborech na dosah ruky od obecenstva ve vyklizeném předsálí hbitě, a v našich končinách nezvykle, předváděly svoje sestavy.

Před, mezi vystoupeními a krátce po nich, jak už jsem naznačil, slyšeli a také i díky projektoru viděli senioři i ostatní, jak se píše rodopis, neboli jak lze genealogicky popsat historii rodu. Jako konkrétní příklad byl použit rod starousedlíků ze Světlé – Rudolfovi z č. p. 15. V jednoduchosti a velmi zkráceně byly předvedeny matriční zápisy předků současného „sedláka“ Pavla Rudolfa tak, jak na sebe navazovaly od současnosti zpátky do minulosti až do poloviny 17. století. Posluchači zjistili, že takové matriční zápisy skrývají i mnoho zajímavostí. Zde například to, že Rudolfů prapředek Antonín, chtěl patrně mít svého syna Antonína také. Ale vinou vysoké úmrtnosti tehdejší doby se mu to vlastně ani nepovedlo. V roce 1848 se narodil v pořadí již třetí Antonín, ale ani on se nedožil dospělosti… Mimochodem Antonín Rudolf se svou manželkou Františkou měli 11 dětí, první rok přežila pouze polovina z nich…
Večer byl zakončen chutnou večeří a volnou zábavou všech přítomných.
Všichni byli velmi potěšeni, že jsme se ve zdraví opět po roce setkali takřka ve stejné sestavě. Můžete hromadnou fotografii porovnat s tou loňskou.

Máte svého psa očipovaného? Znovu připomínáme, že od 1. ledna 2020 je čipování psů povinné. Doporučujeme tedy obrátit se na svého veterináře nebo pokud si pořídíte psa nového, lze využít organizovaného očkování. To probíhá každoročně na obecní návsi. Takto jsme zařídili i čipování pro ty, kteří třeba nemohli na veterinu. Pro nás tuto službu za základní poplatek provedl veterinář pan M. Novák.

Založen třetí obecní spolek - HITBALL

Již po léta se schází naši obyvatelé v klubovně obce v č. p. 55. Paní Vítová, zdejší krámská, zde i provozovala s panem Andreovským menší „hospůdku“ – klubovnu s čepem piva. Pan Ivan Pich si po opuštění klubovny výše jmenovanými od obce tuto pronajal a zakoupil kulečníkový stůl. Další sousedé, které tento barový sport baví, se připojili a každou středu, pátek a někdy i o víkendu trénují. Aby ale celý provoz klubovny dostal nějaký řád a pravidla, přišla myšlenka založení spolku, který by tuto činnost zaštiťoval. A tak se odehrál první pokus v roce 2019, který však ztroskotal na personální otázce vedení spolku. Letos již členové dospěli ke společné dohodě, sepsali si stanovy, zlegalizovali členství svými přihláškami, a tak nejvyšší orgán spolku - členská schůze - mohl konstatovat, že 29.ledna 2020 byl spolek založen pod názvem Hitball. Předsedou byl zvolen pan Ivan Pich. Veškeré doklady, které zákon vyžaduje, byly zaslány na patřičné úřady a dne 6. února Krajský soud v Hradci Králové Hitball zaregistroval do spolkového rejstříku České republiky.

Po SDH Světlá a Mysliveckém spolku má Lhota pod Hořičkami nyní spolek další, řekněme sportovně-netradiční. Spolek Hitball byl totiž založen primárně za účelem pořádání společensko-sportovních aktivit v obci Lhota pod Hořičkami, zejména v kulečníkovém sportu a v dalších netradičních a méně frekventovaných sportovních odvětvích. Nejvyšším orgánem spolku je členská schůze, která musí a bude zasedat nejméně jednou ročně. Statutárním orgánem je pak tříčlenný výbor spolku. Zatím je spolek ještě v plenkách, koronavirová omezení jeho činnost na několik měsíců pozastavila. Všichni členové toužebně očekávají povolení sdružování, aby mohli pilně trénovat údery tágy. V době, milý čtenáři, kdy čteš tento článek, již možná příprava započala. A to příprava zejména na Lhoteckou ligu kulečníku. Předpokladem je, že bude odehrána ještě letos, o všem bude veřejnost dobře informovaná.

Přejme spolku, aby se rozvíjel, aby se členové těšili společné zábavě a s myšlenkou otevřenosti všem občanům spolku jen to nejlepší.

Naši slavní rodáci - tentokrát ze Lhoty

Slavné rodáky z našeho nejbližšího okolí jsem Vám představil v pořadí podle jejich významnosti. Nemohl jsem začít jinak, než arcibiskupem Arnoštem z Pardubic rodem z Hostinky v čísle 2/2018. Následoval jej profesor Vincenc Vávra z Újezdce ve vydání 4/2019 a v minulém Občasníku (5/2019) jste si mohli přečíst o básníkovi Pavlovi Jasmínovi/Rudolfovi ze Světlé. Takže jistě očekáváte někoho slavného i ze sídelní Lhoty. Tak prosím zde...

Jan Dvořáček

*** 19. 6. 1880 - † 26. 9. 1943 - kronikář a starosta Krčína**

Narodil se 19. června 1880 ve Lhotě pod Hořičkami, kde vychodil i zdejší obecnou školu. Po absolvování náchodské měšťanky a dalších dvou tříd tamější tkalcovské školy se přestěhoval v roce 1897 do Krčína, kde získal práci ve firmě Glass a Bondy – nové tkalcovské továrně v Novém Městě nad Metují (Havlíčkova ul. 161). Bydlel tehdy u krejčího Josefa Sedláčka. V tu dobu byl velmi aktivním členem místních spolků, ať již Sokola, či Čtenářské besedy, seznamoval se s kulturním dědictvím obce. V roce 1901 nastoupil jako přejímač zboží a suknářský mistr v továrně (mechanické přádelně) Ferdinanda Přibyla, ale ještě téhož roku musel narukovat do Hradce Králové na vojenskou prezenční službu. Z ní byl propuštěn až po čtyřech letech a po návratu začal jako kreslič a manipulant opět u firmy Glass a Bondy. Dlouho tam nevydržel, od dubna 1905 se s ním shledáváme u Přibylů ve funkci dílovedoucího. Za dva roky je už technickým ředitelem a tento postup jistě něco vypovídá o jeho osobních schopnostech.

Dalším Dvořáčkovým mezníkem byla svatba. Dne 12. června 1906 se oženil s Marií Přibylovou, dcerou obchodníka z Krčínského č. p. 79 a dne 1. prosince 1906 smíšený obchod od tchána koupil. Dál jej vedla ale jeho manželka a on dál pracoval v továrně. Roku 1912 byl poprvé zvolen do obecního zastupitelstva, ale po vypuknutí 1. světové války musel narukovat na frontu. Přestože bojoval na několika frontách, měl na rozdíl od jiných spoluobčanů to štěstí, že se vrátil domů. V Itálii v roce 1918 za bojů na Piavě onemocněl a vystřídal několik nemocnic, naposledy byl hospitalizován v klášteře Milosrdných bratří v Novém Městě nad Metují. Po vyléčení dokončil vojenskou službu v České Lípě. Hned po návratu se znovu vrhl do politického i společenského života obce. Díky jeho oblíbenosti byl opětovně zvolen do obecního zastupitelstva v roce 1919 a potřetí 1923, kdy byl zároveň jednomyslně zvolen starostou Krčína. Funkci zastával až do roku 1928. Kroniku si městys Krčín založil už roku 1883, nikdo do ní však nepsal a papír byl po čtyřiceti letech nezpůsobilý. Proto na popud Jana Dvořáčka obec zakoupila novou knihu a usnesením obecního zastupitelstva ze dne 29. května 1923 ho jmenovala prvním kronikářem. Zemědělský ústav pro kulturní a hospodářské povznesení severovýchodních Čech udělil Janu Dvořáčkovi dne 13. února 1938 za vzorné vedení kroniky pochvalné uznání. Kroniku vedl až do své smrti 26. září 1943.

Tradiční myslivecký bál v několika momentkách

Ještě jedno ohlédnutí do zimní sezóny - myslivecký ples se koná každoročně v restauraci Věrník. Nejinak tomu bylo i letos 18. ledna. Jak se můžete přesvědčit na přiložených fotografiích - tombola byla bohatá, účast slušná, kapela hrála zvesela...

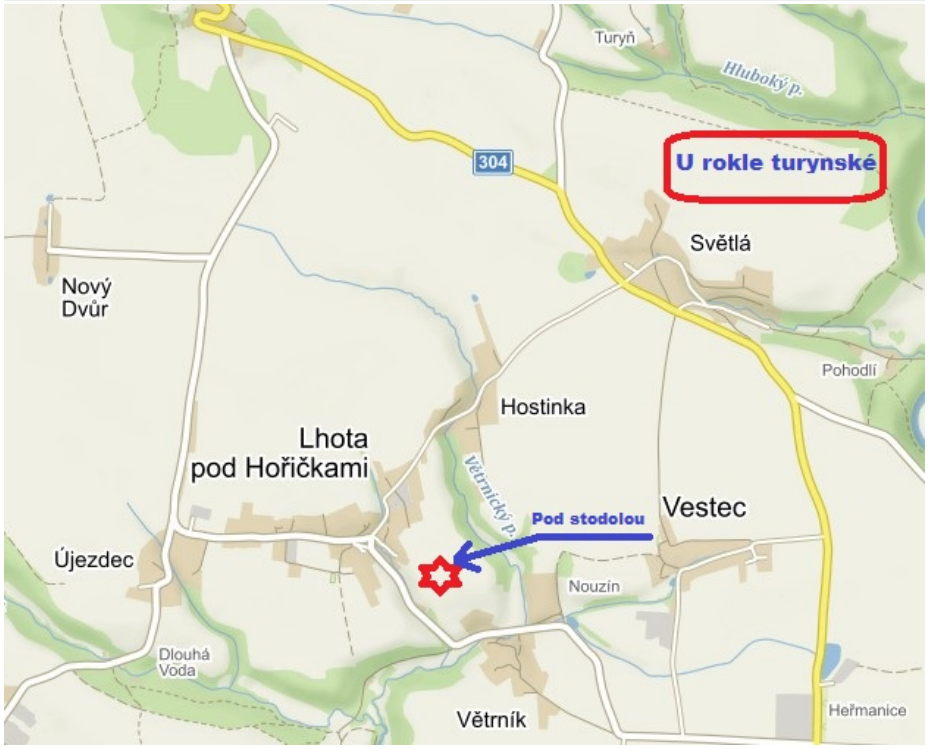

Újezdeckým lípám jsme pustili žilou

Jarní prořez nádherných lip v Újezdci ozdraví tyto vzrostlé stromy. Už bylo zapotřebí zasáhnout, neboť zejména lípa na křižovatce měla mnoho suchých větví, které by mohly ohrozit chodce i vozidla.
Plošinu jsme pronajali od technických služeb města Česká Skalice. "Pavoučím" mužem ve větvoví byl pan Šnajdr.

Místní dávno pozapomenuté názvy

Tak jako mají obce svá jména, i jejich části v dávných dobách dostaly lidová pojmenování...
Nyní jsou na řadě další dvě pomístní jména vlastní *Pod stodolou* ve Lhotě pod Hořičkami a *U rokle turynské* ve Světlé.

Začneme úplně na severu. Tedy nad Světlou směrem k lesu a vodnímu toku, co se plouží od Turyně - jmenuje se Hluboký potok. Před mnoha tisíci lety byl tento potůček patrně divokou řekou, jinak by se nemohl tak mocně zaříznout do naší krajiny, že vyhlodal nad Světlou hlubokou rokli. Ljutobor si vybral pro svoje sídlo - Turyň - toto místo důvtipě. Člen rodu třmene, který tento kraj osídloval moc dobře věděl, že se k Turyni lze dostat pouze ze vsi. Zkrátit si cestu přes rokli není jednoduché. Název ***U rokle turynské*** se již moc nepoužívá, naposledy se objevuje okolo roku 1965. Poté se zde začal vžívat název Na vrších.
A nyní jeden prachobyčejný místopisný název – ***Pod stodolou***. Jistě, stodol je v naší vesnici mnoho, každá větší usedlost ji má. Proč ale je Pod stodolou zrovna v těchto místech? Tak předně je potřeba pochopit hlavní historický kontext. Nikde zde nebyla tabulka s názvem, že zde se to bude takto jmenovat. Místopisné názvy vznikají předáváním z úst do uší po generace. Tohle pojmenování najdeme už v císařském otisku mapy stabilního katastru z roku 1840. Pojďme ale pátrat ještě dál. V robotním seznamu z roku 1775 si můžeme přečíst, že bylo ve Lhotě osm sedláků (č. p. 1, 11, 16, 17, 19, 20, 25 a 26), přičemž tehdejší sídelní podobu si kromě čísel 19 a 20, které se rozdělily a 25, jež zaniklo úplně (dnes je zde administrativní budova střediska ZD) zachovaly všechny statky. Takže zpět ke stodolám… Každý sedlák ji měl a nejbližším sedlákem se svou stodolou byl v č. p. 1 Jan Morávek. Místo, kde vše začalo, sídlo, odkud se celá Lhota rozrůstala.
Na malých obrázcích dole pod textem je vidět, jak se statek (ne)vyvíjel. Stojí takto dodnes, jen se oddělilo č. p. 1 a z původního obytného stavení se stalo č. 46. „Jednička“ přetrvala z původních hospodářských budov. Tedy stodola zůstala stodolou a pole/louka pod ní je Pod stodolou. Jen pro zajímavost: samotná stodola má nadmořskou výšku 345 m. n. m., v polovině pole je to už o deset méně a spodní hrana u chlívu nad hospodou Větrník už jen 320 metrů nad mořem. Takže abychom to shrnuli: prapůvodní název vznikl jen tak jednoduše, že sedlák Morávek posílal své pacholky pracovat pod stodolu…

Obr. 1) Rok 1840. Morávkův statek je vybarven žlutě. Znamená to, že jsou to budovy spalné, tedy dřevěné (roubené). Na místě dnešního č. p. 1 je jen nějaká boudička. Stodola je ta budova vpravo. Ta horní je dnešní č. p. 46.
Obr. 2) Stále dřevěná stodola, dole je čerstvě zakreslena nová budova, v místě dnešního č. p. 1. To je mapa z let 1918-1923.
Obr. 3) Vojejnské mapování z roku 1960 zobrazuje prakticky už současný stav.
Obr. 4) Letecký snímek z roku 2018... a sotodola je stále na místě.

Náměty a připomínky:

Autor textů i fotografií (pokud není uveden u článku jiný):
Petr Bibrle, Újezdec 41
(náměty lze vložit do schránky)
nebo e-mail: bibrle@seznam.cz
Vážení spoluobčané, s Vaší laskavostí bych si rád ofotil Vaše staré fotografie a pohlednice, ze kterých je patrno, že jsou pořízené ve Lhotě a okolí. Zůstanou tak zachovány pro příští generace jako součást obecní kroniky.

(ne)Koronavirus ve Lhotě

Pandemie koronaviru samozřejmě vklouzla i do životů v našich vesničkách. Naštěstí se zde nemoc přímo neobjevila, přesto jsme se museli na ni připravit a nařízená ochranná opatření dodržovat.
Na tomto místě nemá cenu rozebírat samotný koronavirus, jeho vznik, důsledky, ani takové to coby-kdyby. Tyto řádky jsou věnované poděkování.
Poděkování všem, kteří jakkoliv přispěli k tomu, abychom tuhle krizi přečkali bez obtíží. Roušky, kterých byl a je stále nedostatek, si šijí doma ženy samy a různé skupinky vypomáhají i tam, kde na to nestačí. U nás v obci se toho zhostily dámy Nikola Šafránková ze Lhoty, Radka Skuhravá ze Lhoty a Marina Rudolfová ze Světlé, které obětavě ušily mnoho těchto hygienických pomůcek a zdarma je daly k dispozici do obecního krámku paní Vítové k rozdání těm, kteří ještě roušky nemají a nemohou si je opatřit sami.
Starostka pak zajistila desinfekci, která byla k dispozici na Obecním úřadě, v krámě, nebo ve Světlé u Rudolfů - každý si mohl dojít pro potřebnou dávku. Stav nouze stále trvá, takže i tyto prostředky jsou pořád k dispozici.

Společenská kronika:

Pro toto vydání Občasníku máme pouze jednu zprávu, bohužel smutnou. Dne 24. března 2020 nás opustila paní Jaroslava Podolská ze Světlé. Čest její památce.